

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 2 CUARTOS PER TOT ESPANYA.

y 10 centaus paper en l' illa de Cuba.

ADMINISTRACIÓ i REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, núm. 20, botiga
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA 8 rals, CUBA
Puerto Rico, 16 rals, Estranger, 18 rals.

A LA UNA.

SER haverse dividit van caure, y are que son á baix tractan de unirse per pujar. Parlo dels esquerrans y dels fusinistas.

Y haig de confessar la veritat, no ho sento, perque jo no soch de aquells que diuhen «O tot ó res». Per mi si no es possible tot, que vinga una part, per petita que siga; y entre dos mals, si 'm deixan triar, triaré sempre 'l més petit.

No es en Sagasta sant de la mèva devoció, ni pot serho 'l home que com ell ha tingut tantas vegadas la sort de la llibertat entre las sèvas mans y 'l ha tirada á perdre per dessidia ó per falta de valor y conseqüència.

Pero entre en Cánovas y ell, cent cops ell.

Si fos pessimista, y esperés la inminència del remey de la magnitud del mal, diria: que continúhi en Cánovas, que continúhi pesantos las peras á quarto, á veure si arriba un dia que 'ns empipa y li tirém en layre las balansas.

Pero la política conservadora no es de aquellas que punxan y excitan, sinó d' aquellas qu' embafan. No obra sobre 'l cor, obra sobre 'l ventrell. No encen les sanchs, dona vòmit.

Si la política del monstro se cebés en las personas, ens ompliria de valor, de decisió y de energia, y per cada un dels nostres que caygués, ne surtirian deu que eridarian venjansa. Hi hauria excitació, indignació y aquella rabia popular que acostuma á ser la precursora dels grans cambis que s' operan en las nacions.

Pero es prou petita per cebarse sols ab las ideas, y las ideas [pobretas] en aquest temps de positivisme, encara que 's queixin, ningú se las escolta.

—No menjo? —No dormo? —No estich tranquil á casa mèva? diuhen los ciutadans en sa gran majoria.

Y hém de passar per que la prempsa visca esclavizada, perque 'l dret de reunió consignat en lo Còdich fundamental, siga una mentida sempre que 's tracta de posarlo en us en favor de las ideas democràtiques; y hém de veure com se falsifiquen las eleccions de la manera més descarada, y hém de contemplar com tot un Pidal ocupa 'l ministeri de Foment, y docil instrument del Nunci, tracta de infiltrar 'l esperit més reaccionari en 'l ensenyansa pública.

Tot això 'ns té sense cuidado; no ho aprobém, pero ho tolerém, per la senzilla rahò de que personalment no 'ns molestan, com si tinguessen un gust especial en deixarnos passejar la degradació per carrers y plassas.

Per això abominém més aquest sistema que 'l mateix dels moderats, que si era molestós, á lo menos enardia; que si causava víctimas y màrtirs, també produbia héroes que un dia fent un suprèm esfors salvaven la llibertat d' Espanya.

Acabar ab aquesta situació sempre serà un progrès. Que vinga després en Sagasta ¿qué importa? Per més que siga 'l mateix home de sempre, apàtic é irresolut, incapàs de atreviments liberals y amich sols de dormir-se percosament sobre 'ls llovers de la victoria gno es preferible un govern aliat ab los demòcrates, á un govern, com l' actual, aliat ab los carlins?

No poden concedirnos, si vostés volen, tota la llibertat que desitjém y á que tenim dret; pero á lo menos las ideas podrán sortir de la fangüera en que avuy enllotan las sèvas alas, y si arriuen á pendre vol, més dejorn ó més tard acabarán per despertar las conciències que are estan adormides ó encenegades en la indiferència més cruel y desastrosa.

Ademès, l' exemple del triunfo lograt per medi de la unió dels elements liberals monàrquichs, no podrá ménos que servir d' exemple saludable als liberals republicans, exemple que 'ls ensenyará á triunfar per l' unió y la concordia.

¿Qué per ventura ha de ser més fàcil als partidaris de la monarquia remoure 'ls obstacles que 'ls separan del poder, que no á nosaltres, atrauens l' apoyo de cedit de l' opinió pública?

De cap manera.

Pujin ells, si poden lograrho; *universalisin lo sufragi* si es que no volen ó no poden ó no 'ls convé concedir lo sufragi universal, y lo restant ho ha de fer la nostra cordura y 'l nostre entusiasme.

Permaneix més temps en aquest carrerò, no es possible sense perill de infacionarse y agafar 'l cólera. Sortirne per un ó altre medi es lo que convé. ¡A sortirne donchs!

Lo primer esfors, lo farérem si convé, en las próximas eleccions de ajuntaments. Molt se parla de la necessitat de posarnos tots los liberals á la una, sense distinció de partits, per batre als conservadors, y en veritat que la perfecta unió de tots es necessaria per triunfar no d' ells, sinó de las sèvas manyas.

Per lo tant quan arribi 'l hora de la coalició, nosaltres fem un.

¿Qué pot succeir? ¿Qué com tantas vegadas la ilegalitat y 'l abús, triunfin de la ley y de la rahò? Tant se val. Si units hem anat al combat, units del mateix modo participarérem de la indignació, y quan las grans masses s' indignan, es quan se logra fer alguna cosa de profit.

P. K.

UN ASSUMPTO SÉRIO.

AL SR. BISBE.

OLT Sr. mèu: Tranquilisis. No vinch á parlarli del Rosari de l' aurora ni dels reparadors ni dels miquels. Està massa atribulada la mèva anima, per tenir ganas d' anar á perdre 'ls temps ocupantme de ximplerias.

Ara 's tracta d' un' altra cosa, d' una cosa més séria que la cara de l' Elduayen quan las accions del Banch d' Espanya baixan, y més grave que 'n Rius y Taulet quan va pels curs de la professió lluhint la séva parada de medallias y demés quincalleria.

Já sabrà vosté que, en vista del desordre que reyna en las conciencias, varios venerables prelats espanyols han decidit dirigirse al seu remat, donantlos las instruccions precisas pera passar alegrement aquesta vida y alcansar la gloria en la futura.

Gracias á tant oportuna y felicíssima ocurrencia, temim que avuy la mitat d' Espanya sab ja á qué atenir-se y pot, ab tota seguretat, caminar endavant sense vacilacions, seguit al peu de la lletra los consells dels seus pastors espirituals.

Los habitants de la diòcessis de Osma, 'ls habitants de la diòcessis de Palencia, en fi, 'ls habitants de infinitat de diòcessis saben á horas d' ara que 'l ser liberal es pecat, que 'l progrès es una heretgia y que la democracia es filla legitima y natural de Lluciser en persona. De manera que aquests felissos espanyols, en posantse barretina d' estam, dihen barbaritats contra 'l progrés y determinantse á caminar de quatre grapas, poden morir tranquilament, tenint com teneb lo passaport despatxat y 'ls papers en regla pera anàrsen directament del llit al séptim cel.

Donchs bè, davant d' aquests fets patents é indubitable, preguntó jo: — Y nosaltres ¿qué hem de fer? ¿qué temim de pensar? ¿cap abont nos havém de decantar?

Vosté, tal vegada, 'm respondrà que sapiguent la opinió d' alguns bisbes sobre la materia, ja basta pera quedar satisfet tohom, suposant que no hi ha més que fer lo qu' ells indican, y en paus.

Si aquesta es, en efecte, la séva resposta, permetim que li fassí algunes observacions.

Sembra realment veritat que 'l dictámen d' un sol bisbe tindria de ser suficient pera servir de guia á tot hora, y més encara si aquest dictámen es confirmat per altres bisbes.

Pero—y aquí entran en joch los mèus escrúpuls,—y si entre tots los demés bisbes n' hi haguès algun que no opinés com los seus companys? — Y si 'l bisbe de Valencia, per exemple, resolués que no hi ha res de lo dit?

Això es lo que 'ns aixafa la guitarra; aquí está lo que 'ns perturba y 'ns ompla l' esperit de lamentables dutes y vacilacions funestíssimas.

Perque, enrahonant formalment, jo tinch motius pera creure que entre vostés no hi ha la unanimitat que seria de desitjar Estich convensut de que 'l cantonalisme ha pres carácter religiós, y de que mentres

en una província es pecat una cosa, en un' altre no es pecat ni res que s' ho sembli.

Davant d' aquesta divergència l' ànima se 'n baixa als peus, lo pensament dona voltas com si tingües corda, y un hom se queda tot fret, no sapiguent si cridar viva la llibertat ó dir *orate fratres*.

Es precis, indispensable, urgentissim que vosté digui alguna cosa: sapiguém d' una vegada què es lo que 'ns pertoca fer als habitants d' aquesta província, sentant decididament una regla fixa y explícita, á fi de que las conciències no 's trobin ab que pensantse caminar cap al cel, caminan per la carretera de can Tunis.

Si en lloc de la salut del ànima se tractès de la del cos, lo conflicte m' importaria un pito. Que un fabricant de xacolata digui que 'l millor es 'l esteógeno y que un altre asseguri qu' es més bo 'l de rossegons de pa, 'm té completament sense cuydado. Puch probar l' un y l' altre y mirar qui me va més bè, ó, si tant m' empipo, puch quedarme sense probarne cap.

Pero ab l' aliment espiritual no hi caben probaturas ni caramadas. ¡No faltaria més sino que 'ns entretinguessim ensajant lo sistema dels bisbes *integros* y 'l dels *expansius*, y ab aquests entreteniments pesquessim una condemnació de *padre y señor mio*.

No, això no es possible. S' ha d' arreglar d' una manera ó altre; pero depressa, molt depressa: si no pot ser avuy, demà.

Vist lo dualisme dels bisbes dels altres cantons, no podem creure ni als uns ni als altres. La única vèu que debém escoltar es la del nostre.

Obrí, pues, la boca, determini lo que tingui per convenient, que nosaltres no esperém res més sino que vosté dongui la consigna per tiràrnoshi de cap sense mirar ahont toquém.

Aixís estarem tranquil·s, aixís tindrém una doctrina legal y una pauta precisa, y aixís, obehint extictament las sèvas indicacions, si per seguirles nos condemném, nos condemnarém alegrement, y podrém dir al que 'ns demani compte de perque van ferho.

—Perque 'l bisbe del nostre cantó va manarho.

FANTÀSTIC.

o passa dia que un bisbe ó altre no clavi un cop de bácul al govern conservador.

Y com recordarán los lectors de la CAMPANA, cada vegada que al govern li fan una banya, tot desseguit envia a Roma pel remey. Aixís, al menos va ferho apenas le bisbe de Plasencia va publicar la sèva pastoral.

Donchs bé, després de moltes anadas y vingudas, reclamacions y contra-reclamacions, lo govern ha publicat a la *Gaceta*, no un document del papa, sinó un extracte, en que 'l successor de Sant Pere, diulen que diu: «Que si en realitat las paraules del bisbe de Plasencia haguessen sigut escritas ab l' intenció de inferir ofensas al govern, no podria menos de desaprobarlas, etc. etc.»

Tenim primer: que 'l Papa infalible no ha pogut esbrinar si en las paraules de un bisbe hi ha ó no hi ha intenció de ofendre.

Segon: que 'l govern s' ha de contentar ab las bones intencions y rebre las castanyas.

Y tercer: que al bisbe de Plasencia com que fan véure que li pegan ab un paper cargolat no hi ha perill que li rompin cap costella.

¡Com hi ha Déu lo govern s' ha lluhit! Va anar a trobar al Papa perque 'l consolés, y Lleo XIII sabent que 'l govern espanyol es molt aficionat á la loteria, se 'l rifa.

Pero encare hi ha més. S' obran las còrts lo dilluus últim, y assombrats de la nova costum del govern de publicar extractes de documents, li demandan que se serveixi presentar lo document íntegro.

¿Lo document íntegro?... ¡Si, ja avisaran! Lo govern s' hi nega, escorra 'l bulto, y ab la sèva actitud regoneix que á la castanya que va donarli 'l bisbe de Plasencia té que asefegirhi la que li ha donat lo Papa.

No s' havia vist may una humillació més gran. Y are que torni a Roma per la penitència.

A Antequera s' ha experimentat una tremenda sacudida que ha obligat als habitants á acampar fora de la població.

Antequera es la terra de 'n Romero Robledo.

Per lo que no seria estrany que la terra assombrada del garbo y de la bona sombra del fill de Antequera, s' baguès arribat á creure, que realisant un terremoto balla un ball flamenç y fà gracia á aquella bona gent.

¡Qui sab! Petser fins s' ha arribat á imaginar que procedint aixís la nombraran ministre!

Los popes de Bulgaria (vulgo capellans) han tancat las iglesias y s' han declarat en huelga perque no 'ls pagan.

Molt atrassats estan los popes de Bulgaria. En un pais que jo coneix, ja haurian agafat lo trabuch y se 'n haurian anat á la montanya á matar liberals y á ferse 'ls seus.

La CAMPANA DE GRACIA no pot menos de oferir son apoyo incondicional al distingit periodista Sr. Serrano de Casanova que 's proposa realisar una exposició internacional á Barcelona, contant ja ab los capitals suficients per portar á cap aquest grandiós projecte.

Es de creure que l' Ajuntament li cedirà 'ls terrenos que té solicitats al efecte y que 'l país secundarà una idea tant favorable als interessos y á la importància de la capital de Catalunya.

Després del ajuntament de Madrid, lo govern ha donat las dimissorias al de Barbastro; després al de Orense, y aixís successivament.

S' acostan las eleccions y han de comensar á ferse barbaritats.

Per mi endavant y fora y arribaré fins ahont podrém.

En Sagasta en lo discurs de Córdoba va comparar al partit conservador ab una roca que obstrueix lo camí que recorren los partits liberals. Uu sol partit no la pot remoure. «Poséuhi tots lo coll y despenyéula.»

Poséuhi tots lo coll; pero una vegada la roca cayga, esmicoli á qui esmicoli, no 's permet desdirse.

Queda convingut aixís?... Donchs á la una... á las dues... á las...

¿Qué serà? Los agrada aquest titol? No es veritat qu' es molt misteriós?

Bueno y que serà? preguntarán vostés.

—Qué serà? Vaig á respondre'ls. Será un album dibuixat y escrit per Apeles Mestres, que sortirà un de aquests dies y costarà dos rals no més, venentse á la llibreria de 'n Lopez. Are que serà ja ho veurán si 'l compran.

Rodi la bola,
vaja rodant.

¡Viva la llana!

¡Viva en Pidal!

Dintre de poch serà un fet la reforma de l' ensenyansa. En Pidal ha consultat lo projecte ab lo nunci y al nunci li ha semblat magnific, inmillorable. Ja ho crech, borrango.

Se tracta nada menos que de posar l' estudi de la religió y moral en los quadros de asignaturas de tots los anys de la segona ensenyansa; de establecer la facultad de Teologia en totes las Universitats; de donar un programa fet pèl govern á tots los catedràtics, que de aquesta fela més semblaran ayos que professors; de fer intervenir á l' Iglesia en tots los centres d' ensenyansa; de concedir preeminencias y facilitats als centres libres de ensenyansa que s' acullin á la protecció de la Iglesia católica; de donar facultats als capellans per ensenyantar y formar part dels tribunals d' ensenyansa encare que no tingan títols academichs, y per últim de crear una Universitat católica pagada ab fondos del Estat.

¿Qué més volen? Res: ha arribat la sèva y s' aprofitan. Fan bè; pero tingan entés que un dia ó altre arribarà la nostra, y llavors haurem de fer neteja á cops d' escombra.

Portugal ha estableert las quarentenas per las procedencias d' Espanya; Fransa ha fet lo mateix.

Doném gracies per tot á n' en Romero Robledo. Aquestas nacions no fan més que imitarlo. Las llavors sembradas á l' istiu ara granan. Y 'ls comers que 's penji.

A Fransa no hi ha generals, ni homes polítichs, ni decencia, ni vergonya, ni res. Tal es lo tema del últim article dominical de 'n Mañé y Flaquer. La República tot ho ha mort, tot ho ha pervertit y aviat caurá.

Porteuli una cadira á D Joan.

La caiguda de la república francesa, si es que l' espera, al menos que la esperi sentat.

En los nous pressupuestos hi figura consignada per gastos de la casa real la cantitat de 9 milions, 800 mil pessetas.

Quants estudis podrian sostenirse ó quantas carreteras podrian construirse ó quants canals podrian arreglarse ab 9 milions 800 mil pessetas cada any? Vostés mateixos entretinguinse: tréguin lo càcul.

CARTAS DE FORA.—La societat cooperativa de producció Primeras del Ter, resident á Roda, ha regalat una rica escribanía de plata á son digne gerent D. Fernando Alsina.

Lo rector de Sta. Coloma de Farnés va excomunicar als lectors de LA CAMPANA. Li doném las gràcies per l' obsequi. Y consti á tothom que aquesta propaganda en favor del nostre periódich no 'ns costa un céntim.

Hi ha á Vich un canonje andalús, que havent fet una prèdica per encàrrec de la germandat de la Mare de Déu dels Àngels, digué desde la trona que 's consideraria molt honrat formantne part. Lo president de la germandat creyentse que tot lo que predican los capellans es cert, l' incluí com á socio, y al enviarli 'ls recibos, lo dit canonje 's va tréure al conseller del davant á fastichs, mostrantse molt ressentit perque pel sermó no li havien donat més que quatre duros — Lo mateix canonje va moure un dia un gran escandal á l'estació del carril, perque 'l mósso d' una agència li reclamava 'l pago de un compte, de tal manera que fins se li anava á tirar al damunt. Pero 'l mósso trayentse la brusa l' invitá á sortir de l' estació. L' andalús quan va veure que li aniria mal va retirar-se ab la sortana entre camas. Mansuetut evangèlica!

Lo rector de Montornés se nega á fer lo funeral de la sogra de un vehi de la seva parroquia, pretendent qu' encare li deu 20 pessetas de haver tocat las campanas lo dia del enterro. Lo mateix rector de dur lo combregar fa pagar 2 pessetas ab l' excusa de que han de tocarse las campanas. ¿Y are com s' esplican vostés que un rector que tot ho tréu de las campanas, haja excomunicat a un bon home de Granollers pel delicte de portar algunas CAMPANAS á aquell poble? Y cuidado que la CAMPANA DE GRACIA no es com la de la parroquia de Montornés: la nostra no val ni vint pessetas, ni du-gas: val no més que dos quartos. ¿Es que li fà per la competència?

¿Qué passa á l' iglesia de Vilafranca, que sempre hi troben gent tancada, que 's fan obrir á deshora? Y per quin motu van ser expulsats quatre gitans que van anarhi com á cristians que son? ¿Es que 'l rector de Vilafranca tenia por quel' esquilessin?

La rectoria de Mollet es una vinya. De donar la primera comunió ne fan pagar sis rals; de manera que allí la comunió no 's dona, 's vén. — Si 's mor un pobre y 's tracta d' enterrarlo, lo rector demana 'ls quartos per endavant. A un francés que va anar á confessar va demanarli una pesseta per absoldrel. De manera qu'en la vinya de Mollet tot l' any s' hi verema. Lo rector anava ab los carlins, y á la quènta vol contreure mèrits perque quan aquells tornin á anar per la muntanya 'l nombrin recaudador de contribucions.

A Granollers una recua de xicotitas, conquistadas per las monjas han entrat á formar part de la confraria de las Teresianas. Se 'ls hi recomenà que no anessin al ball, y que si per cas y anavan que 's possessin un cigrò á cada botina que aixís al menos no ballarian. En la ceremonia de ferse teresianas vacelebraré una moxiganga que no tenim espay per contarla. La religiò, tal com l' entenen, cada dia va sent més divertida.

Se celebrava á Tivisa l' enterro de un socio de aquell cassino, y 'ls seus companys van anarhi ab lo pendó de la societat que duya lo següent lema: *Cassino de Tivisa*. Al veure 'l rector aquell pendó va retirar-se ab tot lo clero, á pretest de que no devian mesclar les cosas profanas ab las cosas religiosas. Los socios del cassino van retirar lo pendó per no donar un disgust á la familia. Van fer bè: ¿que més pendó que 'l rector de Tivisa?

L' ENAMORAT.

MONÓLECH SENSE MALICIA.

Bon dia y bon' hora... amen.
Son las deu, m' haig de llevá...
¡au! ¡quin sol més bonich! ¡aaaaah!
Hi dormit perfectament.

¡Caila! ¡hont es l' altre mitjò?
Caramba... casi s' esqueixan...
crech que hasta 'ls péus se m' engreixan...
¡aixó es de satisfacció!

¡Ay Antonet, qu' ets felis!
Fàs lo que 't dóna la gana,
ets adulat, ningú 't mana,
jugas ab tot lo país.

Prens y deixas, vèns y vas,
tens tot quant l' home desitja,
y per completar ta ditxa,
ara 't vas posant més gras.

Bè es cert que algun baladré
devegadas se 'm propassa,
y 'm fa perdre la catxassa,
pero ¿qué m' importa? ¡Psè!

Ab quatre frasses d' aquellas
que jo etjego ab tanta sal,
li faig donà un salt mortal
que l' home vèu las estrellas.

¡Ah! Si aixís com tinch valor
per vence 'ls perills polítichs,
ne tinguis pels lances critichs
que m' està portant l' amor.

Jo que ab tant vigor contesto
al home que m' atropella.
¡ta! ¡t cobart al costat d' ella!

¡Ay amor cómo me has puesto!
¡Psè! No m' hi vull preocupar;
res, examiném los diaris:
veyam aquests perdularis
per hont se van á enfilar.

La Iberia... ¿qué diu de mí?
—El mónstruo, segün parece
hace días que padece
de una afeció... —Aixó sí...
Es una afeció del cor
que m' ha de costar la vida...»

La ingrata! Sembla mentida
que 's rigni del meu amor...
Si sa mirada fantàstica
pogués veure l' intens flam
que crema dins... ¡Bah! Veyám
que diu *La izquierda dinástica*.

—Lo que hoy puede hacer más mella
al señor Cánovas, es
la pastoral de...—Molt mès
que això, me n' està fent ella.

¡Aquells ulls tant celestials
aquej... jah, si ella 'm volia,
no dich jo com me 'n riuria
de totas las pastorals!

El Correo.—Ayer se habló
de un interesante drama
entre cierta hermosa dama
y un desgraciado...—¡Com jo!

Vaja, sembla fet exprés;
no 's parla aquí d' altres coses
que de intrigas amorosas...
¡bah, no vull llegir res mès!

¡Ay! Ahi al tart la vaig veure
vaig dirli, com de costum,
que aquesta passió 'm consumí...
nada; no 'm va volquer creure.

Vaig cremar l' últim cartutxo
y al fi 'm va deixar plantat,
fentme sempre aquell posat
de *ni menos me lo escuchó*.

¡Poca pena! Al cap-de-vall,
¿per qué te de despreciarme?
¡au! ¿per qué? ¿qué pot faltarme?
Veyám, ahont es lo mirall?

Vaja, digas, cor aixut...
¿qui ho ha dit que jo so soch vell?
¡jo porto blanch lo cabel!
¡jo tinch gens de parescut
ab un auzell de rapinya?
¡jo tinch la boca de pam
ni un ull girat cap al camp
y un altre cap á la vinya?

¡Y donchs! ¿Per qué t' rius de mí?
¡Eh! ¿per qué no 't vols conmoure?
¿per qué 'm sents com qui sent ploure?
¡bah! Acabémos de vestí.

Així, 'l llas qu' estiguè bò,
los bigotis cargolats,
y aquests punys bén estirats:
pots' avuy la trobaré.

¡Ah!... Ara avants de sortí,
li enviaré un' altra missiva
mès dolsa y mès expressiva...
¿Cóm comenso?... ¡Serafi!...

L' hi he dit ja alguna vegada
y no 'n ha fet gens de cas...
¡Ninfa!... No m' engresca pas...
Vull una frasse historiada...
¡Calla! Això es un pensament
molt nou y de bona mena...
¡Rexinxelada sirena!...
¡Ja tinch l' encabessament!

C. GUMÀ.

Los estanquers per forsa han d' estar
espatarrats, desde que la *Correspondencia de España* ha publicat un
sueito dihent que 'l govern ha donat
ordre de separar del seu càrrec á
qualsevol d' ells que s' atreveixi á
vendre llibrets ó capsas de mistos en
que hi hagi lámīnas inmorals.

Com qu' es tant difícil precisar, sobre tot per un es-
tanquer que no ha estudiat teologia, ahont la moral
comensa y ahont acaba, casi valdria més que 'l minis-
tre fes les coses de una vegada, donant los estanachs al
clero.

¡No hi farian mal paper darrera del taulell las ma-
jordonas y las nebodetas!

—¿Qué se li oferia? preguntarian al parroquiá que
's presentés al estanch.

—Fassa 'l favor de donarme un llibret de paper de
fumar.

—¿De quin? Del Sagrat Cor de Jesús ó de Sant Lluís
Gonzaga?

—No senyora, dónguimel de las Onze mil Verges...
y ademés dónguim una capsà de mistos de cera de
monument.

Refrans comensats y no acabats:
Qui ab bisbes s' embolica....
Fes favor á bisbes....
Tant y tant va 'l conservador á Roma....
No hi ha mès cera, ni mès pastoral....

Examen de doctrina:
—Dicas noy, ¿quin es lo primer sagrament?
—Lo batisme.
—Y 'l segon?
—No ho se.
—Si que ho sabs, lo que s' administra á las criatu-
ras despès de batejadas.

—Ah, si: *la vacuna*...

Los russos han romput ja las hostilitats contra l'
Afghanistán.

Los inglesos se aprestan á entrar en joch.

Vels'hi aquí dos nacions que 's preparan per anar
á dur la civilisació á aquella nació assiática que á la
quènta està molt atrassada.

Un jove va á casa un sastre y fà ferse un *rus*.
Y 'l sastre li diu:
—A pagar desseguida ¡eh!
—Home, m' extranya aquesta pregunta.
—Ja veurà: tractantse de russos, no 'm convé ser
inglès, ¿entén?

Un diputat provincial de Madrid vá queixarse en
plena sessió de que en aquella casa cada dia robavan
capas, sobretodos y prendas de abrich.

Aquí tenen pintadas las corporacions de avuy en
dia. ¡Qu' es lo que no haurian dit si això arriba á suc-
cehir en temps de la federal!

Pero jo ja ho veig. L' autor de las sustraccions de
prendas de vestir deu ser un conservador de primera
forsa, que se las endurá no més que per conservarlas.

En Sagasta ha anat á Córdoba á un banquete que li
ha sigut ofert pels liberals de aquella ciutat. Als
postres vá brindar per en Martos, y en Martos vá
brindar per ell.

D. Cristina, al tornar á Madrid, vá anar á dinar ab
en Lopez Dominguez. Y diuhen que 's van entendre.

Naturalment: *menjant la gent s' entenen*.

Los politichs sempre ho arreglan tot de la mateixa
manera, es á dir; menjant.

Es natural: per menjat se treballa; menjant s' obra
l' appetit, y es necessari prepararse, porque ja ha arri-
bat l' hora de menjarse al móntru.

Un periódich local dona com á cert lo següent:
En los baixos de Cala ciutat alguns subjectes están
fullejant las llistas d' electors.

Un regidor *gubernatiu*, senyalant als que fullejan:

—Mira, encare hi ha totos.

Nosaltres, senyalant al regidor:
—Mirin, encare hi ha pocas vergonyas.

L' arquitecto y 'l rector de Sant Andreu de Palomar
han publicat un document declarant:

«Que si bò en lo temporal que va desencadenarse la
nit del sis de abril va caure un llamp á la iglesia, no
va fer cap dany al edifici *gracias al para-rayos*, etc.»

Are bò: que firmi aquest document l' arquitecte no
hi ha res que dir; pero 'l rector.... Això de dir que 'l
llamp no va fer cap dany al edifici gracias al para-rayos,
olvidantse al tinter la voluntat de Déu.... i Y
això que 'l inventor del para-rayos era un protestant!

Sr. rector de Sant Andreu,
com mès aném menos valèu.

Crónica trista. A 314 ascendeixen los quintos de
la província de Girona que han redimit la sort de sol-
dats. Lo govern se 'n ha endut per aquest sol concepte
471 mil pessetas.

Ja ho veuen, tenim un govern protector y paternal.
Se 'n en endú las escorriallas de la fortuna de totes las
familias que tenen fills de vint anys, porque no 's mal-
gastin los diners.

¡Oh y als vint anys, una edat tant perillosa!

Gran noticia: en Martos se casa. Diuhen que 'l mès
que vè dona 'l cop.

A la núvia de 'n Martos.
Si avuy lo seu cor l' adora
¿demà l' adorarà tant?
¡Qué Déu la guardi, senyora,
de un home tant inconstant!

A Fransa s' han declarat *brutas* las procedencias d'
Espanya.

Fins á cert punt fan bò 'ls francesos: de una terra
governada per conservadors no 'n poden venir mès
que *bruticias ó brutalitats*.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA.—*Ma-ri-a-na*.
2. ENDEVINALLA.—*Chocolate*.
3. MUDANSA.—*Morta, Marta*.

4. CONVERSA.—*Tia*.

5. GEROGLIFIC.—*Lo Mississipi es lo riu mès cau-
dalós*.

Han enviat totas las solucions los ciutadans Pau
Pintor y Maria Pilota; 4 Tres Geperuts, Jenani y Ola
Tit; 3 A. Boix Zorrillista, Pere Romoneda, Un Canone-
je, E. Burgay, 2 L' y Asnerolff Alkuspa; y 1 no mès
Un tal Felip Poca-solta.

XARADA.

He atravessat sens quimera
primera;
es una vianda molt bona,
segona;
y nota musical es
la tres.
Per si 'l car lector no haguès
la xaradeta acertat
nom de dona es poch usat
Primera-segona-tres.

A. XII.

MUDANSA.

Tot total tot vaig gastar
fent una mudansa un dia,
que veyst que no 'm sortia
per un' altra ho vaig deixar.

C. PILLO.

ANAGRAMA.

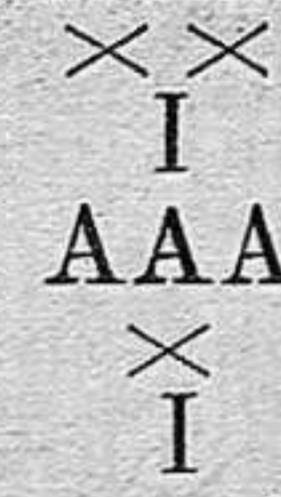
La noya del *Tot tè* un mal
que li *tot* de una cayguda
que sent á missa á l' Ajuda
va tenir de una *total*.

LABANDERA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.
1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom d' home.
2 5 6 5 7 3 4.—Lo que fàns los metges.
6 5 1 4 2 8.—Un animal.
7 4 8 2 3.—Un cant.
4 5 7 3.—Nom de dona.
1 2 3.—id. id. id.
8 6.—Membre del cos humà.
7.—Una lletra.

ASNEROF ALKUSPA.

GEROGLÍFICH.

OELLUT DEL BRUCH.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciutadans Q. L., Un microbi, Un tal Felip poca solta, A. L. Véry-
gosa, Aujup de Reus, Un Guindilla, Dos Liberals, J. Perpinyà,
M. Buronat, B. Vallespinosa, Girofle, P. A. P., E. Atmeller y P.,
Ganxet de Reus, y un Llepa-fils: *Lo que 'ns envian aquest s' sen-
mana no 'ns serveix*.

Ciutadans A. Boix Zorrillista, Ciutadà Paco, Asnerolff Alkuspa,
E. Burgay, P. Ramoneda, Tres Geperuts, Roman Xero, Arednabal,
Pepet de Arbucias, Ola Tit, Orellut del Bruch, Miquellet, J. M. Ber-
nis, Nas de punta inglesta, Dos cegos, Betas y fils, Un coléric, Sanch
y Fetje, J. P. (a) Llambrochs, P. Amorós de Reus, y E. R.: *Inserta-
ré un alguna cosa de lo que 'ns remeten*

Ciutadà Felix Valls: Lo que 'ns envia aquesta setmana no val la
pena de consignar-se.—A. S y P. Sans: La noticia es més propia per
denunciarla als tribunals que per consignarla al periódich.—Pepet
del Carril: Procuarém complairel.—Jenani: L' endavinalla s' endavina
desseguida.—S. C.: Més val no donar la noticia per no comprometrels.—Un amigó que fué de Becquer: Com comprenderà no
sabiam lo que vosté 'ns diu; però 'l sueltó ja està posat.—M. M. Berní:
Boca negra: La poesia està bé.—J. de Mata Ginestar: Id. id.—Ro-
segà-Orgas: L' article es molt acceptable: l' insertaré.—Electrich:
Lo de vosté resulta massa llarg i difús.—B. P. Vallirana: No té
prou interés per insertarse.—R. E. Rosselló: Enterats.—Un pagès:
Lo cálcul està ben fet y 'l publicarem.—Ciutadans de Montgat: Las
notícies han de venir ab firma.—Ciutadans Sum Sum, A. C. Mal-
grat, J. S. y C. San Genis de Vilassar, P. y S. (Barcelona): La set-
mana entrant ne parlaré més.—Ciutadans Barrina Granollers, J. P. y
B. Vilafranca: Quedan servils.

LO ROSARI DE L' AURORA

XURRIACADA CÓMICA Y RECREATIVA

per

C. GUMÀ y M. MOLINÉ

Un magnífich àlbum, ab un grapat de dibuixos y altres
herbas.

PREUS:

Pel públic, en general. . . . . 2 rals.
Pels sagristans, majordonats, reverendos y nebodats, ... 1 ral.

Nins y soldados. . . . . mitja pesseta.

NOTÀS:

—Aquest Rosari no surt solzament al demati: surt á qual-
sevol hora que 's vagi á comprar.

—No fa mal-de-cap á ningú, ni molesta al veynat.

—Per mirarlo no es necessari portar bastò.

Se ven en la llibreria Espanyola de Lopez, Rambla
del Mitj, 20, y en las principals llibrerías y kioscos y
en casa 'ls corresponsalis de LA CAMPANA.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Mitj, 20.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 24 y 25.

L' ENSENYANSA.

Com volen que siga.

Com t' de ser.